

ANALIZA
STANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY
JAŚWIŁY ZA ROK 2022



Opracowanie: Edyta Laskowska

Jaświły, kwiecień 2023r.

Spis treści

| | |
|--|----|
| I. Wstęp | 3 |
| II. Zagadnienia ogólne | 3 |
| III. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Jaświły | 5 |
| IV. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych..... | 8 |
| V. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi..... | 10 |
| VI. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi..... | 10 |
| VII. Liczba mieszkańców | 11 |
| VIII. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12..... | 11 |
| IX. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy..... | 11 |
| X. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych..... | 12 |
| XI. Podsumowanie | 13 |

I. Wstęp

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U. z 2022r., poz. 2519) jednym z zadań Gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza ta ma zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Analiza umożliwia ustalenie także potrzeb inwestycyjnych, kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie, a także ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Analiza ma dostarczyć niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

II. Zagadnienia ogólne

1. Regulacje prawne

Podczas opracowania niniejszej analizy wykorzystano następujące dokumenty:

Ustawy:

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2022 r. poz. 699)*
- *Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022r. poz. 2519)*

Rozporządzenia:

- *Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020r., poz. 10)*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 2412)*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1530)*

Akty prawa miejscowego:

- *Uchwała Nr IX/63/19 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 listopada 2019 r. o szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.*
- *Uchwała Nr XI/80/19 Rady Gminy Jaświły z dnia 30 grudnia 2019 roku o zmianie uchwały o szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.*
- *Uchwała Nr XX/139/21 Rady Gminy Jaświły z dnia 29 czerwca 2021 roku o zmianie uchwały o*

szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

- Uchwała Nr XXII/154/21 Rady Gminy Jaświły z dnia 3 listopada 2021 roku o zmianie uchwały o szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała Nr XXIX/207/22 Rady Gminy Jaświły z dnia 9 grudnia 2022 roku o zmianie uchwały o szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała Nr IX/64/19 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 listopada 2019 r. o terminie, częstotliwości i trybie uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- Uchwała Nr IX/61/19 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 listopada 2019 r. o regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jaświły.
- Uchwała Nr XI/79/19 Rady Gminy Jaświły z dnia 30 grudnia 2019 roku o zmianie uchwały o regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jaświły.
- Uchwała Nr XXII/152/21 Rady Gminy Jaświły z dnia 3 listopada 2021 roku o zmianie uchwały o regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jaświły.
- Uchwała Nr IX/65/19 Rady Gminy Jaświły z dnia 29 listopada 2019 r. o wzorze deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.
- Uchwała Nr IX/62/19 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 listopada 2019 r. o zmianie uchwały o wyborze metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty.
- Uchwała Nr XXIII/169/21 Rady Gminy Jaświły z dnia 15 grudnia 2021 r. o zmianie uchwały o wyborze metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty.

Zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022”, przyjętym Uchwałą Sejmiku Województwa Podlaskiego Nr XXXII/280/16 z dnia 19 grudnia 2016r., przyjęto działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania:

W Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego przyjęto następujące uwarunkowania funkcjonowania instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym instalacji regionalnych:

1. Gospodarka odpadami w województwie opiera się na wskazanych w planie regionach gospodarki odpadami (RGO). Odpady komunalne zmieszane, odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania mogą być zagospodarowywane tylko i wyłącznie w ramach danego regionu (z wyjątkiem sytuacji awaryjnych związanych z kierowaniem do instalacji zastępczych w przypadku braku wolnych mocy przerobowych w regionie).

2. W każdym RGO wyznacza się instalacje regionalne oraz instalacje zastępcze;

3. Wyróżnia się następujące rodzaje Regionalnych Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych:

- Instalacje zapewniające termiczne przekształcanie odpadów;
- Instalacje zapewniające mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów

komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku;

- Instalacje zapewniające przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych lub materiału po procesie kompostowania lub fermentacji dopuszczonego do odzysku w procesie odzysku R10, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych;
- Instalacje zapewniające składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.
- Regionalne Instalacje do Przetwarzania Odpadów Komunalnych stanowią zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania BAT.
- Określając lokalizację i funkcjonowanie obiektów przeznaczonych do gospodarowania odpadami uwzględnia się również uwarunkowania środowiskowe, w tym związane z koniecznością potwierdzenia dla tych instalacji spełnienia wymagań lokalizacyjnych ze względu na ochronę wód, w szczególności w zakresie położenia tych instalacji względem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, stref ochrony pośredniej ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

III. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy Jaświły

W okresie od 17 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku odbiór odpadów komunalnych i ich transport od właścicieli nieruchomości zamieszkałych realizowany był przez BiomTrans Sp. z o.o. w Dolistowie Starym 144, 19-124 Jaświły. Firma została wyłoniona w wyniku dokonania przez Zamawiającego wyboru oferty Wykonawcy w trybie zamówienia z wolnej ręki, o którym mowa w art. 305 pkt. 1 ustawy z dnia 11 września 2019r.- Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021r. poz. 1129 t.j.)

W celu wywiązania się z ustawowego obowiązku utworzenia punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców (art. 3 ust. 2 pkt 6) Gmina Jaświły powierzyła Spółce BIOM od dnia 1 lipca 2013 roku prowadzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki (PSZOK) na terenie Gminy Jaświły, zlokalizowanego w Dolistowie Starym 144. Zgodnie z porozumieniem Nr 7/G/BSGO-II/2013 z dnia 28.06.2013 r. ustalono ryczałtowe miesięczne wynagrodzenie dla Wykonawcy za prowadzenie PSZOK w wys. 500, 00 zł netto plus podatek VAT.

PSZOK w Dolistowie Starym przyjmuje następujące frakcje odpadów komunalnych:

- papier,
- metale,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- odpady opakowaniowe wielomateriałowe
- bioodpady
- popiół
- odpady niebezpieczne
- przeterminowane leki i chemikalia
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki
- zużyte baterie i akumulatory
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- meble i inne odpady wielkogabarytowe
- zużyte opony
- odpady budowlane i rozbiórkowe
- odpady tekstyliów i odzieży

Od 1 stycznia 2020 roku ograniczono ilość odbieranych lub przyjmowanych przez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych od właścicieli nieruchomości w zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w następujący sposób:

- zużyte opony- w ilości do 100 kg rocznie z gospodarstwa domowego
- odpady wielkogabarytowe- w ilości do 100 kg rocznie z gospodarstwa domowego

Uchwałą Nr XX/139/21 Rady Gminy Jaświły z dnia 29 czerwca 2021 roku o zmianie uchwały o szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi zmieniono limity przyjmowanych odpadów na PSZOKU w następujący sposób:

- zużyte opony- w ilości do 150 kg rocznie z gospodarstwa domowego
- odpady wielkogabarytowe- w ilości do 300 kg rocznie z gospodarstwa domowego

Nowe limity wagowe zaczęły obowiązywać **od 16 lipca 2021 roku**

30 listopada 2022 roku Rada Gminy Jaświły zauważając potrzebę zwiększenia wcześniejszych limitów podjęła kolejną zmianę uchwały (Nr XXIX/207/22) o szczegółowym sposobie i zakresie świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi wprowadzając następujący zapis:

- zużyte opony- w ilości do 500 kg rocznie z gospodarstwa domowego
- odpady wielkogabarytowe- w ilości do 500 kg rocznie z gospodarstwa domowego

Nowe limity wagowe zaczęły obowiązywać **od dnia 24 grudnia 2022 roku**

Zgodnie z uchwałą Nr XXIII/169/21 Rady Gminy Jaświły z dnia 15 grudnia 2021 r. o zmianie uchwały o wyborze metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty **od 1 stycznia 2022 roku zaczęły obowiązywać następujące stawki opłat:**

| Metoda ustalenia opłaty | Wysokość stawki (zł) |
|--|-----------------------------|
| Od 1 mieszkańca z selekcją | 30 |
| Od 1 gospodarstwa domowego z selekcją | 84 |
| Od 1 gospodarstwa domowego bez selekcji (stawka podwyższona- dwukrotność) | 168 |
| Od 1 mieszkańca bez selekcji (stawka podwyższona- dwukrotność) | 60 |

Według stanu na dzień **31.12.2022 roku** do Urzędu Gminy złożono 1062 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Jaświły, z czego:

- **868** deklaracji zostało złożonych z kompostownikiem (224 od 1 mieszkańca i 644 od 1 gospodarstwa domowego)
- **194** deklaracji zostało złożonych bez kompostownika (82 od 1 mieszkańca i 112 od 1 gospodarstwa domowego)

Jeżeli bioodpady są kompostowane w kompostowniku przydomowym (dotyczy właścicieli nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym) przysługuje ulga w opłacie:

- **2 zł** miesięcznie od 1 mieszkańca
- **4 zł** miesięcznie od 1 gospodarstwa domowego

W ramach ponoszonej przez mieszkańców opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina zapewnia wyposażenie każdej nieruchomości w pojemniki oraz worki do zbierania odpadów komunalnych.

Zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Jaświły dopuszcza się do stosowania następujące pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych (zmieszanych):

- 1) Pojemniki na odpady o pojemności 60 l
- 2) Pojemniki na odpady o pojemności 110 l
- 3) Pojemniki na odpady o pojemności 120 l
- 4) Pojemniki na odpady o pojemności 240 l
- 5) Pojemniki na odpady o pojemności 1 100 l
- 6) Pojemniki (KP 5, KP 7, KP 10) o pojemności od 5 do 10 m³
- 7) Kosze uliczne o pojemności od 20 do 70 l
- 8) Inne pojemniki i kontenery

Dopuszcza się do stosowania worki o pojemności od 30 l. do 120 l. przeznaczonych do selektywnego zbierania odpadów z widocznym, ogólnie przyjętym oznaczeniem i rozróżnieniem kolorystycznym.

Począwszy od 01 stycznia 2016 roku na terenie Gminy Jaświły wprowadzono odbieranie popiołu od właścicieli nieruchomości. Odbieranie popiołu odbywa się przynajmniej 1 raz w miesiącu- w okresie grzewczym, tj. od początku września do końca kwietnia.

Gmina Jaświły zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie

szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów dostosowała zapisy aktów prawa miejscowego do w/w rozporządzenia. Wprowadzone zostały worki z odpowiednim oznaczeniem kolorystycznym do poszczególnych frakcji odpadów:

- papier - worek niebieski
- szkło - worek zielony
- metale i tworzywa sztuczne - worek żółty
- odpady ulegające biodegradacji - worek ciemnobrązowy
- odpady kuchenne - worek jasnobrązowy
- popiół- worek bezbarwny

IV. MOŻLIWOŚCI PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH, BIOODPADÓW STANOWIĄCYCH ODPADY KOMUNALNE ORAZ PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH I POZOSTAŁOŚCI Z PROCESU MECHANICZNO- BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH

Na terenie Gminy Jaświły nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Jaświły należy do regionu północnego zgodnie z WPGO 2012-2017. Region obejmuje 34 gminy zamieszkałe przez 278 637 osób (stan na 2014 r.). Z podanej liczby mieszkańców 69 319 zamieszkuje w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców, 82 629 w mniejszych miastach, a 126 689 na wsi.

W Regionie znajdują się wydzielone Obszary: Koszarówka oraz ZUOK w Suwałkach, objęte projektem finansowanym w ramach POIiŚ. Gminy znajdujące się w wymienionych Obszarach, ze względu na konieczność zachowania trwałości projektu oraz dla potwierdzenia uzyskania efektu ekologicznego kierują odpady (zgodnie z umowami lub porozumieniami wynikającymi z dofinansowania z POIiŚ) do ZZO Koszarówka i ZUOK w Suwałkach, przez wyznaczony okres trwałości projektu.

Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do odzysku (głównie instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwiania (głównie składowanie odpadów na składowiskach).

Biom Sp. z o.o. z siedzibą w Dolistowie Starym, 19- 124 Jaświły jest operatorem Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce (tzw. RIPOK- regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych). Od 1 lipca 2015 roku RIPOK jest w pełni eksploatowana. Został zrealizowany podstawowy zakres Projektu „Biebrzański System Gospodarki Odpadami- etap II” dla 17 gmin członkowskich Związku Komunalnego Biebrza oraz dla gmin: Janów i Korycin zgodnie z zawartymi z większością gmin porozumieniami do umowy wykonawczej z dnia 10.10.2011r. Dostarczone niesegregowane odpady komunalne są poddawane mechaniczno- biologicznemu przetworzeniu w sortowni i kompostowni (tzw. MBP- mechaniczno- biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych). W sortowni następuje odzysk surowców wtórnych oraz odbierana jest frakcja podsitowa, która jest kierowana do kompostowni, w której odpady biodegradowalne i selektywnie zebrane odpady zielone ulegają biologicznemu przetworzeniu. Pozostałości z procesu, tzw. balast kierowany jest na

składowisko, a odebrane w sortowni surowce wtórne są przekazywane odpłatnie do recyklerów. Oprócz tego w sortowni odbierane są odpady niebezpieczne i przekazywane do specjalistycznych instalacji. 30 czerwca 2015 roku został zrealizowany oraz rozliczony rzeczowo i finansowo Kontrakt K-12, który zakładał projekt i budowę instalacji: stabilizacji tlenowej w systemie zamkniętym, demontażu odpadów wielkogabarytowych i kruszenia i odzysku odpadów budowlanych.

Zgodnie z powyższą umową wykonawcą opłata za zagospodarowanie i unieszkodliwianie zmieszanych odpadów komunalnych jest naliczana w okresach miesięcznych na podstawie rzeczywistej ilości odpadów z terenu całej gminy przekazanych przez lokalnych operatorów do RIPOK. **Cena przyjęcia 1 Mg (tony) odpadów w 2022 roku wynosiła 586,50 zł netto.**

Zmieszane odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy są przyjmowane od lokalnych operatorów w ramach RIPOK na podstawie zawartych umów pomiędzy Spółką, a Operatorem. Opłata za zagospodarowanie i unieszkodliwienie odpadów jest naliczana na podstawie rzeczywistej ilości odpadów przekazanych przez danego Operatora.

Tabela 1. Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie Północnym i zastępczej obsługi regionu

| Nazwa regionu gospodarki odpadami komunalnymi | Rodzaj regionalnej instalacji* | | Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych | Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionów |
|---|--------------------------------|---|--|--|
| | | | Nazwa instalacji | Nazwa instalacji |
| Region Północny | A | Instalacja MBP | - ZUOK w Suwałkach - ZZO Koszarówka | - ZZO Koszarówka - ZUOK w Suwałkach - CIGO w Studziankach - ZUOK Białystok |
| | B | Instalacja do przetwarzania odpadów zielonych | - ZUOK w Suwałkach - ZZO Koszarówka | - ZZO Koszarówka - ZUOK w Suwałkach - ZUOK w Hryniewiczach - ZZO w Hajnówce |
| | C | składowisko | - ZUOK w Suwałkach - ZZO Koszarówka | - ZZO Koszarówka - ZUOK w Suwałkach - ZUOK w Hryniewiczach - ZZO w Hajnówce - ZPiUO w Czartorii - ZPiUO w Czerwonym Borze |

Tabela 2. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w procesach odzysku wraz z podaniem mocy przerobowych instalacji oraz masą odpadów przekazanych do instalacji.

Kod odpadów 200301- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne

| Lp. | Lokalizacja nazwa i zarządca instalacji | Moc przerobowa | Masa przekazana w 2022 roku | Proces przetwarzania odzysk |
|-----|---|---|-----------------------------|-----------------------------|
| 1 | ZZO Koszarówka | Część mechaniczna 30 000 (Mg/rok) część biologiczna 15 500 (Mg/rok) | 373,66 | R12 |

Aktualna i docelowa wydajność instalacji w Regionie Północnym w zakresie odpadów zmieszanych wynosi 65-67 tys. Mg/rok i jest wystarczająca do zagospodarowania powstającego strumienia odpadów (około 62-65 tys. Mg/rok). Wydajność tą zapewniają dwie instalacje: w Koszarówce (30-32 tys. Mg/rok) i Suwałkach (40 tys. Mg/rok), przy pracy na jedną zmianę.

Praca obu instalacji na drugą zmianę może być rozpatrywana w sytuacjach awaryjnych drugiej instalacji MBP w regionie a także może zostać wykorzystana do przyjmowania frakcji odpadów komunalnych innych niż odpady zmieszane (np. zmieszanych odpadów opakowaniowych). Aktualnie wydajność ta dla obu instalacji wynosi 5 150 Mg/rok. Szacuje się, że przeznaczenie drugiej zmiany na sortowanie odpadów zbieranych selektywnie zapewni wydajność około 10 tys. Mg/rok dla Koszarówki i 11,5 tys. Mg/rok dla Suwałk (obliczona jako 1/3 z wydajności jednej zmiany na odpady zmieszane).

V. POTRZEBY INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z GOSPODAROWANIEM ODPADAMI KOMUNALNYMI

Potrzeby inwestycyjne dla gminy Jaświły w roku 2022 wynikają z :

- utrzymania PSZOK
- likwidacji dzikiego wysypiska
- prowadzenia edukacji ekologicznej wśród mieszkańców

VI. KOSZTY PONIESIONE W ZWIĄZKU Z ODBIERANIEM, ODZYSKIEM, RECYKLINGIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH W PODZIALE NA WPLYWY, WYDATKI I NADWYŻKI Z OPŁAT ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Z danych będących w posiadaniu Gminy wynika, że w okresie od 1.01.2022r. do 31.12.2022r. koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych wyniosły **578 874,82 zł brutto**. Poniżej tabela z wyszczególnieniem przeznaczenia środków:

| Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w Gminie Jaświły | | | | | | | | WPLYWY | NADWYŻKI |
|--|-------------------------------|-----------------------|---------------|--|-----------|----------|--------------|----------------------|----------|
| WYDATKI | | | | | | | | | |
| ODBIÓR I TRANSPORT ODPADÓW KOMUNALNYCH (zł) | ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW (zł) | UTRZYMANIE PSZOK (zł) | Wynagrodzenia | Mat. biur, konserwacja progr komp. likwidacja dzikiego wysypiska | Szkolenia | Znaczk | Z DEKLARACJI | WPLYWY MINUS WYDATKI | |
| 227 730,66 | 276 745,31 | 7 380 | 53 065,81 | 10 913,04 | 429,00 | 2 611,00 | 833 016,58 | 254 141,76 | |
| Razem: 578 874,82 zł | | | | | | | | | |

Stan zaległości na dzień 31.12.2022r. wyniósł - **57 260,29 zł**

Stan nadpłat na dzień 31.12.2022r. wyniósł - **14 090,07 zł**

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku wystawiono 273 upomnień na łączną kwotę: 58 151,14 zł. Pozostało do wyegzekwowania 7 316,35 zł.

VII. LICZBA MIESZKAŃCÓW

Gmina Jaświły na dzień 31.12.2022 roku liczyła 4701 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały wg. zbiorów ewidencji ludności (rejestr mieszkańców). Systemem gospodarki odpadami objęto do końca 2022 roku 1059 gospodarstw domowych.

VIII. LICZBA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI, KTÓRZY NIE ZAWARLI UMOWY, O KTÓREJ MOWA W ART. 6 UST.1, W IMIENIU KTÓRYCH GMINA POWINNA PODJĄĆ DZIAŁANIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 6 UST.6-12

Zgodnie z art. 6c ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości porządku w gminach Rada Gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. W związku z tym, że Rada Gminy Jaświły nie podjęła w/w uchwały, właściciele nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne są zobligowani do zawarcia umowy z przedsiębiorcą posiadającym wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych z terenu Gminy Jaświły.

W 2022 roku w toku weryfikacji zawartych umów na korzystanie z usług odbioru i zagospodarowania odpadów stwierdzono, że 39 właścicieli nieruchomości niezamieszkałych posiada zawarte umowy z firmą posiadającą stosowne zezwolenie.

Dokonano wyrywkowej kontroli wśród właścicieli nieruchomości niezamieszkałych polegającej na wezwaniu do okazania zawartych przez nich kopii umów na odbiór odpadów komunalnych powstałych z działalności gospodarczej, kopii faktur i dowodów uiszczenia opłaty za wykonana usługę. Wszystkie kontrolowane nieruchomości posiadały stosowne umowy zawarte zgodnie z przepisami prawa.

IX. ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWARZANYCH NA TERENIE GMINY

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych za 2022 rok na terenie Gminy Jaświły oparta jest na rocznych sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne:

| INFORMACJA O ODEBRANYCH ODPADACH KOMUNALNYCH | | |
|--|---|---|
| Kod odpadów ⁶⁾ | | Masa odebranych odpadów komunalnych ⁷⁾ [Mg] |
| 20 03 01 | Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne | 373,66 |
| 20 01 01 | Papier i tektura | 8,90 |
| 15 01 01 | Opakowania z papieru i tektury | 3,46 |
| 20 01 02 | Szkło | 50,61 |
| 15 01 07 | Opakowania ze szkła | 13,04 |
| 20 01 39 | Tworzywa sztuczne | 40,65 |
| 15 01 02 | Opakowania z tworzyw sztucznych | 24,04 |
| 20 02 01 | Odpady ulegające biodegradacji | 9,22 |
| 20 01 08 | Odpady kuchenne ulegające biodegradacji | 20,42 |
| ex 20 01 99 | Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny | 109,74 |
| 20 03 07 | Odpady wielkogabarytowe | 1,02 |
| 17 01 07 | Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 | 1,00 |
| 20 01 28 | Farby, tusze | 0,22 |
| | SUMA | 655,98 |

| | |
|--|--------|
| Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych | 654,98 |
| Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych | 1,00 |

PUNKT SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW:

| Informacja o zebranych odpadach komunalnych | |
|---|---|
| Rodzaj odpadów ⁶⁾ | Masa zebranych odpadów komunalnych ⁷⁾ [Mg] |
| Papier i tektura | 0,44 |
| Szkło | 1,11 |
| Opakowania ze szkła | 0,10 |
| Tworzywa sztuczne | 1,25 |
| Opakowania z tworzyw sztucznych | 0,06 |
| Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35 | 1,86 |
| Metale | 0,29 |
| Tekstyliia | 1,85 |
| Odpady wielkogabarytowe | 10,38 |
| Zużyte opony | 0,16 |
| Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06 | 0,66 |
| Odpady kuchenne ulegające biodegradacji | 0,36 |
| SUMA | 18,52 |

X. ILOŚĆ NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH I BIOODPADÓW STANOWIĄCYCH ODPADY KOMUNALNE, ODBIERANYCH Z TERENU GMINY ORAZ PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH I POZOSTAŁOŚCI Z PROCESU MECHANICZNO- BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH

A) ILOŚĆ NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH I BIOODPADÓW STANOWIĄCYCH ODPADY KOMUNALNE, ODBIERANYCH Z TERENU GMINY

| Kod odpadów | Rodzaj odpadów | Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] |
|-------------|--|--|
| 20 03 01 | Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne | 373,66 |
| 20 02 01 | Odpady ulegające biodegradacji | 9,22 |
| 20 01 08 | Odpady kuchenne ulegające biodegradacji | 20,42 |

B) ILOŚĆ PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH I POZOSTAŁOŚCI Z PROCESU MECHANICZNO- BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA NIESEGREGOWANYCH (ZMIESZANYCH) ODPADÓW KOMUNALNYCH

INFORMACJA O MASIE POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA I POZOSTAŁOŚCI Z MECHANICZNO-BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA, PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA, POWSTAŁYCH Z ODEBRANYCH I ZEBRANYCH Z TERENU GMINY/ZWIĄZKU MIĘDZYGMINNEGO ODPADÓW KOMUNALNYCH

a) masa odpadów, powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych, przekazanych do składowania²³⁾

| Nazwa i adres instalacji, w której zostały wytworzone odpady, | Kod odpadów | Masa odpadów, powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych, przekazanych do składowania ^{7),24)} [Mg] | | Nazwa i adres składowiska, na które przekazano odpady do składowania |
|---|-------------|---|-------------|--|
| | | zawierająca frakcje ulegające biodegradacji | zawierająca | |

| | | | | | | |
|---|-------------|---|---|-----------------------------------|------------------------------------|--|
| powstałe z odebranych przez podmiot odpadów komunalnych, przekazane do składowania | | Frakcja o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm | Frakcja o wielkości powyżej 80 mm | Masa całego strumienia odpadów | frakcje nieulegające biodegradacji | |
| ZZ Koszarówka 19-200 Grajewo | 19 12 12 | 0 | 0 | 0 | 2,1906 | ZZ Koszarówka 19-200 Grajewo |
| SUMA | 19 12 12 | 0 | 0 | 0 | 9,1906 | |
| b) masa odpadów, powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania²⁵⁾ | | | | | | |
| Nazwa i adres instalacji, w której zostały wytworzone odpady, powstałe z odebranych przez podmiot odpadów komunalnych, przekazane do składowania | Kod odpadów | Masa odpadów, powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych, przekazanych do składowania ^{7),24)} [Mg] | | | | Nazwa i adres składowiska, na które przekazano odpady do składowania |
| | | Frakcja o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm | Wartość parametru AT4 [mg O ₂ /g] ²⁶⁾ | Frakcja o wielkości powyżej 80 mm | Masa całego strumienia odpadów | |
| ZZ Koszarówka 19-200 Grajewo | 19 12 12 | 0 | 0 | 0 | 30,2167 | ZZ Koszarówka 19-200 Grajewo |
| SUMA | 19 12 12 | 0 | 0 | 0 | 30,2167 | |

XI. PODSUMOWANIE

Przedstawiona analiza dotyczy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Jaświły w 2022 r., w zakresie działań realizowanych przez gminę, wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie oraz z aktów prawa miejscowego uchwalonych przez Radę Gminy Jaświły. W Analizie przedstawiono dane dotyczące ilości odebranych z terenu gminy Jaświły poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych w 2022 r., odpadów zbieranych w PSZOK, pochodzące ze sprawozdań złożonych za pośrednictwem BDO przez podmioty odbierające odpady komunalne oraz podmiot prowadzący PSZOK.

System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Jaświły można uznać za prawidłowy i skuteczny. Systemem zostały objęte nieruchomości zamieszkałe na terenie gminy, wyłączając nieruchomości niezamieszkałe (domki letniskowe, firmy, instytucje, szkoły itp.). Gmina w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę odbierała każdą wytworzoną przez nich ilość odpadów komunalnych zmieszanych oraz zbieranych w sposób selektywny, tj. szkła, papieru, metalu, tworzyw sztucznych, odpadów biodegradowalnych i popiołu. Dodatkowo mieszkańcy mają swobodny dostęp do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowanego w Dolistowie Starym 144, gdzie mają możliwość przekazania odpadów zbieranych w sposób selektywny.

Gmina Jaświły w analizowanym roku **osiągnęła** wymagany ustawowo poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, ponieważ przy wymaganym poziomie min. 20 % osiągnęła- **39 %** .

Pozostałe poziomy również zostały osiągnięte:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, który wyniósł **7,11 %**
- poziom składowania odpadów wyniósł **4,80 %**

Należy zwrócić uwagę, iż drastycznie wzrosły koszty odbioru oraz koszty zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu gminy. Na wzrost kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów miały wpływ m.in.:

- drastyczny wzrost tzw. „opłaty środowiskowej” za wszystkie gazy lub pyły wprowadzone do powietrza oraz umieszczenie odpadów na składowisku. Do końca 2017 r. stawka wynosiła 24,15 zł, natomiast w 2020 r. stawki wzrosły aż do 270,00 zł za tonę, a w 2021 roku do 276,21 zł. Przekłada się to na koszty prowadzenia działalności, dlatego firmy zajmujące się zagospodarowaniem odpadów są zmuszone podnosić ceny. Opłata z tytułu „opłaty środowiskowej” nie zasila budżetu gminy czy przedsiębiorstwa zajmującego się odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych, - jest przekazywana do Urzędu Marszałkowskiego.
- zmiana zasad selektywnej zbiórki znacznie podniosła koszty, które gmina płaci za odbiór odpadów. Od 2020 r. gminy w całej Polsce muszą prowadzić narzuconą przepisami segregację odpadów na frakcje, co oznacza dużo wyższe koszty odbioru odpadów. W związku z tym ponad dwukrotnie wzrosła liczba kursów, jakie muszą wykonać operatorzy. To przekłada się na koszty paliwa i pracy, które są pokrywane z wnoszonych opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi przez mieszkańców.
- rosnące w latach 2016-2021 koszty paliwa (o 40%), cen energii elektrycznej (o 67%) oraz płacy minimalnej (o 25%).
- brak odpowiedzialności producentów za opakowania - producenci opakowań, np. firmy produkujące kosmetyki, produkty spożywcze czy środki czystości, praktycznie nie ponoszą odpowiedzialności finansowej za wprowadzanie na rynek opakowań z tworzyw sztucznych. Stawki są skandalicznie niskie, a cały koszt późniejszego zajmowania się odpadami spada na gminy i ich mieszkańców. W Polsce koszty utylizacji odpadów, np. butelek plastikowych, pokrywają mieszkańcy.
- zmiana przepisów ustawy *o odpadach* narzuciła firmom zajmującym się gospodarką odpadami nowe, bardzo kosztowne wymogi. Przykładowo, firmy muszą od 2019 r. instalować w swoich zakładach monitoring wizyjny o wysokiej rozdzielczości i instalacje przeciwpożarowe. Nowelizacja przepisów zmusiła firmy do dostosowania swoich zezwoleń (tj. zmianę dotychczasowych decyzji), a za nowe firmy muszą nie tylko uiścić stosowne opłaty, ale również wnieść wysoką gwarancję bankową. Te dodatkowe wymogi również mają wpływ na wzrost cen.
- brak możliwości zarabiania na surowcach - na rynku gospodarki odpadami jest coraz więcej surowców, których nikt nie kupuje lub kupuje za bezcen. Obecnie sprzedaż tylko niektórych frakcji surowców jest opłacalna, ale tylko po dokładnym ich oczyszczeniu w miejscu sortowania. Część firm zajmujących się odzyskiem (ok. 25%) przestała prowadzić swoją działalność przez zmianę przepisów i postawione przez rząd wymogi.

W kolejnych latach niezmiennie priorytetem Gminy powinno stać się prowadzenie bardzo zaawansowanych działań edukacyjno - informacyjnych zachęcających mieszkańców do selektywnej zbiórki odpadów, tak aby Gmina mogła odbierać „u źródła” jak najwięcej czystych surowców, które bez konieczności prowadzenia skomplikowanych procesów sortowania mogłyby zostać przekazane do recyklingu. Najważniejszym zadaniem stawianym przed Gminą jest osiągnięcie w dalszym ciągu wymaganych poziomów **recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz poziomu ograniczenia** masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, aby uniknąć w konsekwencji kar finansowych za ich nie osiągnięcie.